

Vlengendaalroute

Sporen in de Romeinse Vallei

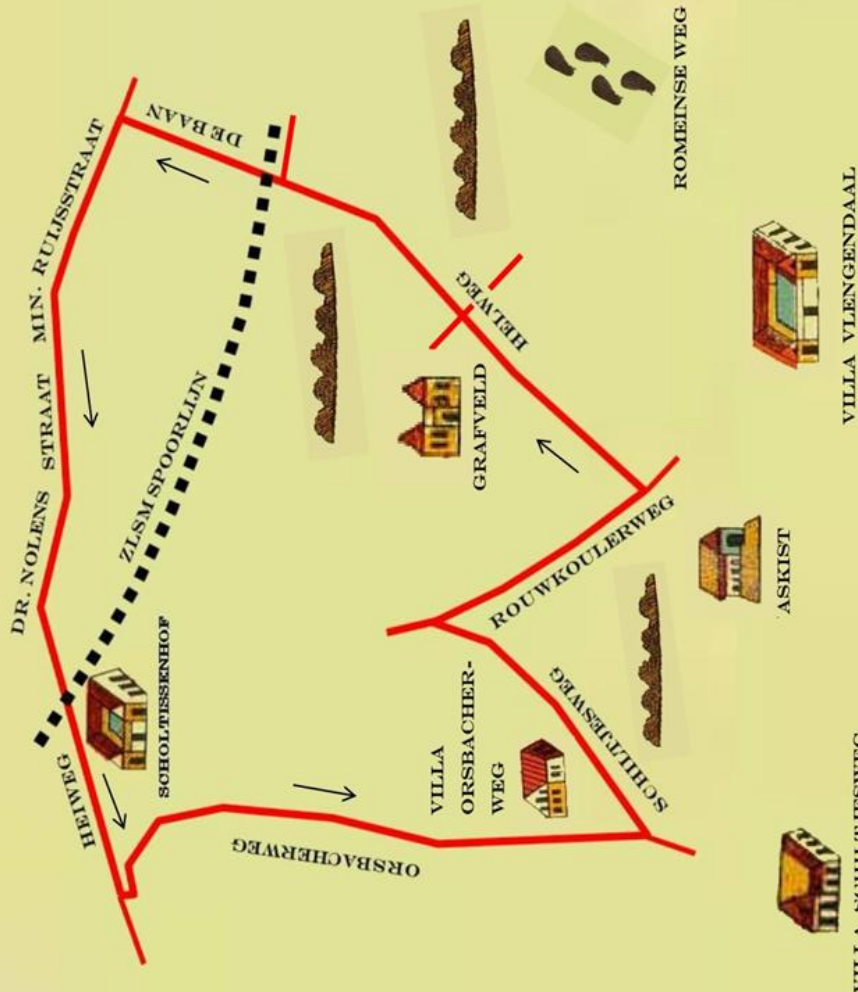
BOCHOLTZ

Wandelroute
Vlengendaalroute

Uitgave van de
gemeente
Simpelveld

ROMEINSE VALLEI BOCHOLTZ

AD MMX

Beste wandelaar van de Vlengendaalroute,

Onthaasting op prachtige plekjes in Simpelveld en Bocholtz. U proeft en voelt de sfeer van vroeger, evenals de serene rust. U ervaart de veelzijdige natuur en het weidse landschap van deze streek. De spirituele wandeling voert u langs prachtige monumenten en hun geschiedenis. De Romeinse wandeling brengt u in gedachte terug naar de Romeinse tijd van weleer.

Deze wandeling zal een bron van inspiratie en bezinning voor u zijn. Geniet!

Wiel Weijers
Wethouder Gemeente Simpelveld

Stoomstadje Simpelveld

Deze brochure is een uitgave van de gemeente Simpelveld en tot stand gekomen in samenwerking met de leden van de werkgroep Toerisme.

Tekst: Peter Ramakers | De Schrijvenaar

Vormgeving: Klaas Overdijk | Bureau Overdijk-Smit

Voor meer informatie over het Stoomstadje Simpelveld, kijk op www.toeristischsimpelveld.nl

Vlengendaalroute, sporen in de Romeinse Vallei

Inleiding

Deze wandeling voert u door de uitgestrekte Romeinse Vallei van Bocholtz in de Gemeente Simpelveld. Dat deze streek de Romeinse vallei heet, is te danken aan de vele restanten uit de Romeinse beschaving die men hier heeft aangetroffen, of het sterke wetenschappelijke vermoeden bestaat, dat er een scala aan restanten nog niet ontdekt is. Zoals vier Romeinse villa's, een grafveld, een Romeinse weg en een tumulusgraf (grafheuvel) met een zogenaamde askist. Allemaal uit de periode 75 voor Chr. tot 200 na Chr. Niet alleen een onmetelijke rijkdom voor de historici en archeologen, maar ook voor de mensen die louter geïnteresseerd zijn in de Romeinse geschiedenis van deze heuvelachtige streek aan het uiterste randje van Nederland. Tijdens de circa vijf kilometer lange wandeling is het goed om af en toe even te stoppen, te genieten van het landschap en de stilte. Als u uw ogen sluit en even naar de stilte luistert, hoort u misschien een legioen Romeinse strijdkrachten passeren, hun gekletter van harnassen en zwaarden of misschien wel het voorbijschieten van een heuse strijdswagen getrokken door vier magistrale paarden... Illusie? Natuurlijk, maar dat is juist de kracht van deze wandeling, het gaat niet zozeer om hetgeen u ziet, maar meer om hetgeen u niet meer ziet of nog niet zichtbaar is. Geniet!

U kunt uw tocht beginnen bij de **Scholtissenhof**, Heiweg 1 in Bocholtz. Hier bevindt zich een halte van de ZLSM van waaruit u met een authentieke railbus naar het hoofdstation in Simpelveld kunt reizen.

Er is ruime parkeergelegenheid voorhanden en de hoeve is een bezoek meer dan waard. In deze hoeve bevindt zich een miniatuur Limburg museum, een typische winkel met streekproducten en een horecagelegenheid.

Als u uit de Scholtissenhof komt:

LA

Heiweg

LA (na 400 meter)

Orsbacherweg

Volgt u ook de route op het bijgevoegde kaartje en de markeringen op de route.

De Orsbacherweg loopt direct naar Duitsland. U volgt de weg ruim één kilometer en gaat vervolgens scherp links de

Schiltjensweg

op.

Romeinse villa's

In dit gebied bevonden zich rond het begin van onze jaartelling, een concentratie Romeinse villa's, waarvan er inmiddels een viertal bekend is, zij hebben de namen gekregen van de straten: Villa Schiltjensweg, Villa Orsbacherweg, Villa Vlengendaal en de villa Dellender. Het is natuurlijk gissen hoe deze villa's in werkelijkheid genoemd werden.

Het Tumulusgraf met de daarin gevonden askist blijkt centraal te liggen binnen een kwadrant van waarschijnlijk vier villa's. Twee villa's worden vermoed op basis van oppervlaktevondsten. De locatie van de **villa Schiltjensweg** ligt ongeveer 500 meter ten zuidwesten van het graf. De **villa Orsbacherweg** wordt vermoed op 500 meter noordwesten van het graf. Beide plekken zijn nog niet geheel onderzocht, maar worden wel aangemerkt als monument van hoge archeologische waarde. De **villa Vlengendaal** ligt slechts 300 meter ten oosten van het graf. Er heerst een vermoeden dat er een verbinding was tussen deze villa en het **Tumulusgraf**. De **villa Dellender** bevindt zich op ongeveer 1250 meter ten noordoosten van het graf en ligt deels op Duits en deels op Nederlands grondgebied. Zeker aan Duitse zijde zijn goed geconserveerde restanten van het hoofdgebouw gevonden.

De villa's zijn na onderzoek weer onder de grond bedolven. Torenhoge kosten voor onderhoud en beheer liggen hieraan ten grondslag.

Askist van Bocholtz

In het najaar van 2003 ontdekte boer Hupperetz uit Bocholtz een sarcofaag. Hij was in de veronderstelling dat zijn ploeg in kalksteen terecht was gekomen. Nadat hij een gat gegraven had bleek er een zandstenen askist te liggen (zie foto van vindplaats en animatie van de askist). Het deksel was deels door het ploegen losgeschoten. De Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek is toen direct begonnen met het blootleggen en opgraven van de askist. De hele kuil rondom de sarcofaag bleek vol te liggen met grafgiften zoals: bronzen kruiken, de inmiddels beroemde bronzen buste balsamarium, (zie afbeelding volgende bladzijde) een bronzen steelpan, een bronzen olielampje en een glazen zeshoekige fles.

Opmerkelijk was het ijzeren klapstoeltje dat tegen de kist aanstond. Een bijzonder graf was gevonden. Gezien de vondsten moet het om een man of vrouw van aanzien gaan. Naar alle waarschijnlijkheid een rijke bewoner van de villa Vlengendaal.

Het is niet helemaal duidelijk hoe het graf er boven de grond heeft uitgezien. Er kan een gedenksteen op hebben gelegen met de beeltenis van de overledene. Waarschijnlijk

heeft de askist en grafkamer onder een grafheuvel of tumulus gelegen.

In het Thermenmuseum in Heerlen is zowel de askist als een deel van de vondsten tentoongesteld. Een indrukwekkende lichtpresentatie geeft de vondst en geschiedenis weer van deze askist.

Romeinen geloofden in een leven na de dood, hun graf was daarom een soort 'huis na de dood'. Crematie was in die tijd een normale zaak, pas veel later in de Romeinse tijd werden de doden begraven op grafvelden buiten de stad. Crematie en asbegrafing gebeurde niet altijd op dezelfde plaats. Was de overledene rijk geweest werd hij of zij langs een heerbaan begraven, zodat iedere voorbijganger het graf kon zien. De as van arme mensen werd in de weilanden verder van de weg begraven, vaak zonder grafgiften of enige vorm van herkenbaarheid.

Vervolg route

U volgt ongeveer 700 meter de

Schiltjensweg

en gaat op de y-splitsing scherp naar rechts de

Rouwkoulerweg

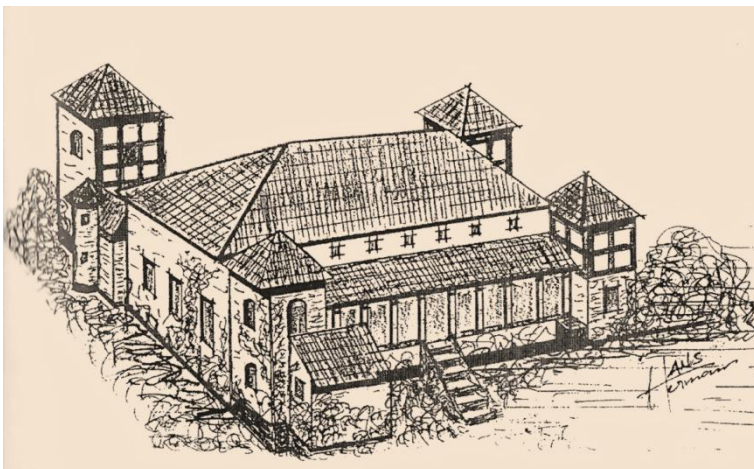
Na ongeveer 500 meter gaat u links de

Helweg

Villa Vlengendaal

De filosofiestudent Adolf Vaessen van Rolduc, ontdekte in 1910 de restanten van een Romeinse nederzetting. In de jaren daarna werd de uit de 2^e eeuw stammende villa vrij gegraven. Het woongedeelte had aan de linker- en rechtervoorkant een hoektoren en was volledig ommuurd. In de zuidwestelijke vleugel bevond zich een uit zes vertrekken bestaande badgelegenheid, onder andere warme en koude baden. Er waren in totaal 13 woonvertrekken, luxueus ingericht met beschilderde wanden en voorzien van een ingenieus verwarmingssysteem. De uitzonderlijke villa was 44 meter lang en 31 meter breed.

(Villa Vlengendaal; tekening Hans Hermans uit Jespóórt en Jesjtivelt 2)

Zilverschat villa Dellender

In 1983 is er even buiten deze villa – op Duits grondgebied – door amateurarcheologen een zilverschat van 700 zilveren Romeinse munten gevonden.

Romeinse weg

Aan de zuidoostelijke kant van de Helweg, tussen de villa Vlengendaal en Dellender in, bevindt zich een gedeelte van een Romeinse weg of heerbaan die in noordelijke richting aansluiting vindt op de Via Belgica. De meeste villa's en grafvelden bevonden zich naast een heerbaan. In de nabijheid van Bocholtz kruisten twee belangrijke heerbanen: de heerbaan Boulogne-Keulen (Via Belgica) en de heerbaan Trier-Xanten. Tot de 18^e eeuw werden de heerbanen gebruikt.

[Red. Voor de volharde wandelaar. Rome ligt op 1400 km van Simpelveld. Een geofefende Romeinse soldaat deed er in die tijd 28 dagen over om thuis te komen, een gewone rustige wandelaar kan het in 70 dagen.]

Grafveld langs de Helweg

Naar alle waarschijnlijkheid is het tumulusgraf niet het enige grafmonument in de omgeving. Een paar honderd meter naar het noorden, langs de Helweg wordt een Romeins grafveld vernoemd. Luchtfoto's en een oudheidkundig onderzoek tonen dit aan.

Vervolg route

U vervolgt de **Helweg**

en steekt de spoorlijn van de ZLSM over.

U komt op **De Baan**

Na 200 meter gaat u links af en via de

Min. Ruijsstraat

en de

Dr. Nolensstraat

steekt u vervolgens weer de spoorlijn over en ziet u het beginpunt van deze route: De Scholtissenhof.

Cura ut valeas [Pas op uw gezondheid en vaarwel]

[Red. In een tuin in de Stampstraat (in de kern Simpelveld) is in het verleden ook een sarcofaag gevonden. Deze sarcofaag staat bekend onder de naam 'De Sarcofaag van Simpelveld', en bevindt zich momenteel in het Oudheidkundig Museum in Leiden. Een replica vindt u in de hal van het gemeentehuis van Simpelveld.]

